

Հ Ա Մ Ա Շ Խ Ա Ր Հ Ա Յ Ի Ն
Մ Ր Ց ՈՒ Ն Ա Կ ՈՒ Թ Յ Ա Ն
Զ Ե Կ ՈՒ Յ Ց 2005-2006

«Տնտեսություն եւ արժեքներ» հետազոտական կենտրոն
Մանուկ Հերզնյան

Երևան, սեպտեմբերի 29, 2005

Համաշխարհային տնտեսական ֆորում

Ոչ առևտրային անկախ
կազմակերպություն է, որի
գործունեությունը
նպատակաուղղված է
ձեռներեցության
զարգացմանը, տնտեսական
աճի խթանմանը եւ
սոցիալական
առաջընթացին:

Ապահովում է քաղաքական,
գիտական եւ գործարար
շրջանակների առաջնորդների՝
աշխարհի կացության
բարելավմանը միտված
համագործակցության լայն
ասպարեզ:

Հիմնական գրասենյակը գտնվում է
Ժնևում, Շվեյցարիա:

ՀՏՖ-ի կողմից կազմակերպվող
ամենամյա գագաթաժողովը
Դավոսում համաշխարհային
քաղաքական, գործարար եւ
հասարակական
առաջնորդների
ամենաներկայացուցչական
հավաքներից է:

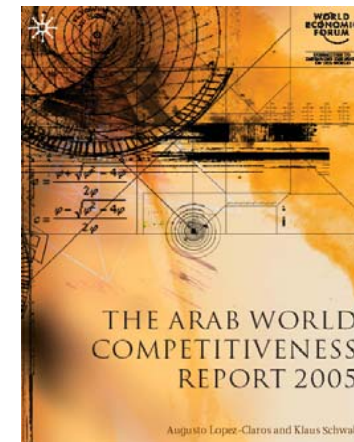
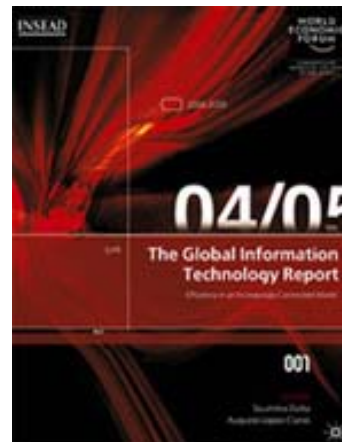
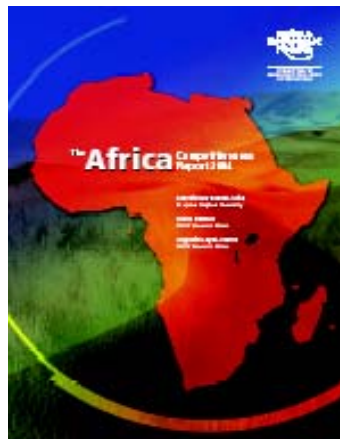
Ունի բազմաթիվ այլ ծրագրեր,
նախաձեռնություններ,
օրինակ՝

- Ռեզիոնալ գագաթաժողովներ
- ՀՏՖ-ն Ռուսաստանում

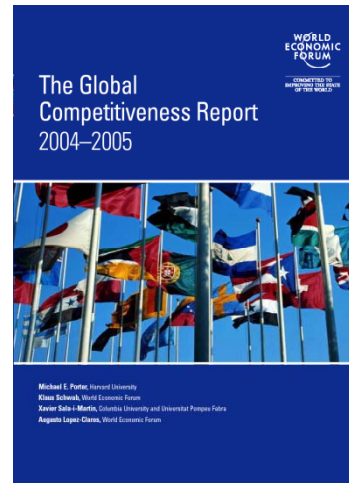
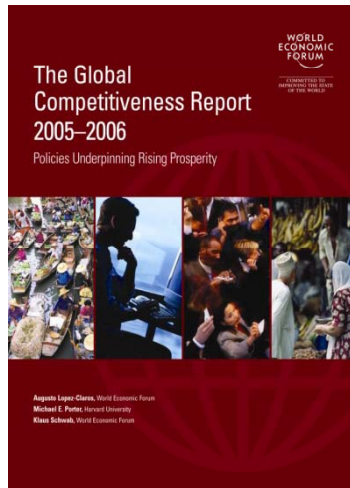
Մրցունակության համաշխարհային ծրագիր

Զեկույցների եւ տարբեր նախաձեռնությունների միջոցով նպատակ ունի հայտնաբերել տնտեսական աճի խոչընդոտները եւ առաջարկել դրանց հաղթահարմանը ուղղված ռազմավարություններ:

- Հիմնական արտադրանքը՝ «Մրցունակության համաշխարհային զեկույց»:
- Պատրաստում եւ հրատարակում է «Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների համաշխարհային զեկույցը», առանձին տարածաշրջաններին նվիրված զեկույցներ եւ այլն:

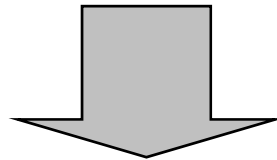
Մրցունակության համաշխարհային զեկույց

- Առաջին անգամ հրատարակվել է 1979թ.: Ներառում էր 16 երկիր:
- Տարեցտարի ՄՀԶ-ի մեջ ներառվող երկրների քանակն աճեց: 2004թ. ՄՀԶ-ն ներառում էր 104 երկիր, իսկ 2005թ.՝ 117:
- 2004թ. նշվեց մրցունակության գնահատման 25-ամյակը:

Մրցունակության համաշխարհային զեկույց

- Մրցունակության վերաբերյալ ամենարնդգրկուն տվյալների շտեմարանը:
- Վերլուծական համեմատություն է անցկացնում տարբեր երկրների տնտեսական մրցունակության եւ աճի վրա ներազդող գործոնների միջեւ:
- Բացառիկ հնարավորություն է ընձեռում՝ առավել խորությամբ դիտարկել յուրաքանչյուր երկրի տնտեսության առանձնահատկությունները:
- Տնտեսությունների բազմաչափ ուսումնասիրություն:
- Պատրաստվում է աշխարհի առաջատար գիտնականների, ինչպես նաեւ ՄՀԶ-ում ներառված երկրներում Համաշխարհային տնտեսական ֆորումի գործընկեր (հետազոտական) ինստիտուտների հետ համագործակցության շնորհիվ:

Հայաստանում ՀՏՖ-ի գործընկեր կազմակերպությունը «Տնտեսություն եւ արժեքներ» հետազոտական կենտրոնն է:

Հայաստանը ՄՀԶ-ում ներառվել է առաջին անգամ:

Մրցունակության համաշխարհային զեկույց

Ընկերությունների ղեկավարների կարծիքի հարցում

- Գնահատման ժամանակ ՄՀԾ-ն օգտվում է «*կոշտ տվյալներից*» (հանրությանը մատչելի վիճակագրական տվյալներից) եւ «*հարցաշարային տվյալներից*» (Ընկերությունների ղեկավարների հարցում):
- Ընկերությունների ղեկավարների հարցումը հնարավորություն է ընձեռում պատկերացում կազմել տարբեր երկրների առաջատար գործարարների կարծիքների վերաբերյալ: Հարցման արդյունքները ունեն կարեւորագույն նշանակություն, մասնավորապես այն ոլորտների եւ ցուցանիշների վերաբերյալ, որտեղ չկան վստահելի վիճակագրական տվյալներ (կոշտ տվյալներ):
- Հարցման մասնակիցները համեմատում են իրենց երկրի բիզնես միջավայրը, երկրի տնտեսական վիճակը եւ բազմաթիվ այլ պարամետրեր համաշխարհային ստանդարտների հետ:

Մրցունակության համաշխարհային զեկույց

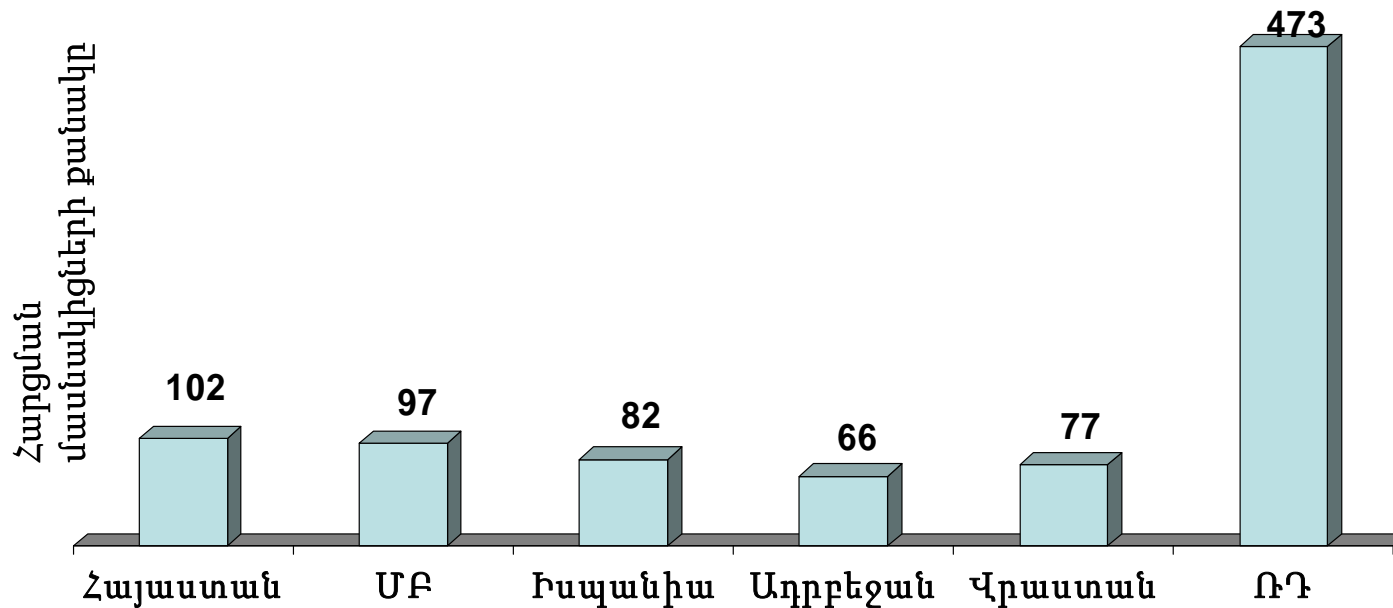
Ընկերությունների ղեկավարների կարծիքի հարցում

- Ամեն երկրում հարցման մասնակիցներին ընտրում են ՀՏՖ-ի գործընկեր ինստիտուտները, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ընտրանքի կառուցվածքը (տոկոսային հարաբերությամբ) պետք է արտացոլի տվյալ երկրի Համախառն ներքին արդյունքի կառուցվածքը՝ ըստ ճյուղային բաշխվածության, ընկերությունների չափերի, բացի այդ նախընտրելի է, որպեսզի այդ ընկերություններն ունենան որոշակի միջազգային գործունեության փորձ:
- Հարցաշարի հարցերը հիմնականում վերաբերում են տվյալ տնտեսության բիզնես միջավայրին:
- 2005թ. հարցմանը մասնակցել է 10,993 ընկերության ղեկավար:

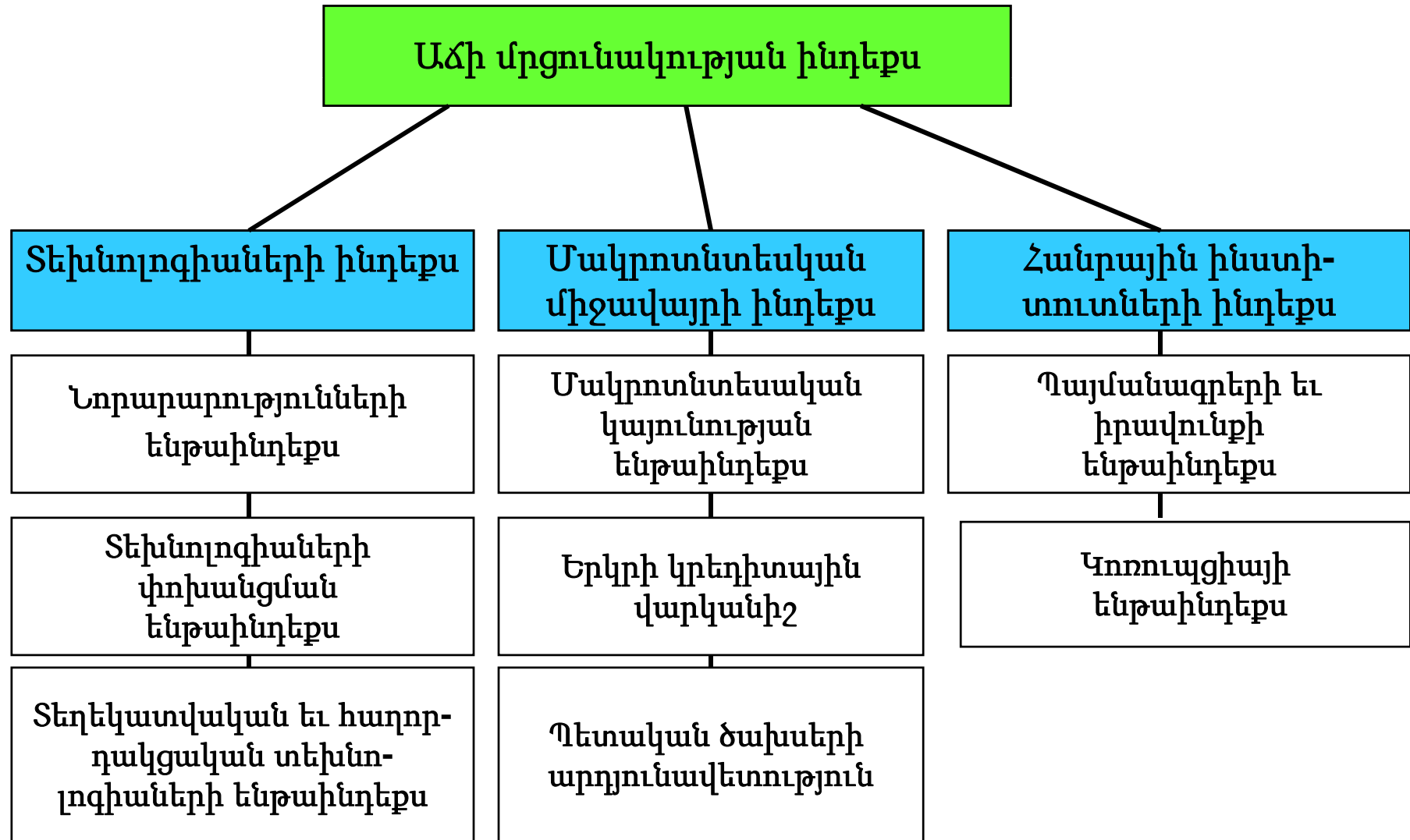
Մրցունակության համաշխարհային զեկույց

Ընկերությունների ղեկավարների կարծիքի հարցում

Հայաստանում հարցումը եղել է ավելի
ընդգրկուն եւ լավ կազմակերպված

Աճի մրցունակության ինդեքս

Աճի մրցունակության ինդեքս

Աշխարհի ամենամրցունակ 15 երկրները՝ ըստ ԱՄԻ-ի

Country/Երկիր	Տեղ՝ ըստ ԱՄԻ 2005	Միավոր՝ ԱՄԻ 2005	Տեղ՝ ըստ ԱՄԻ 2004
Finland/Ֆինլանդիա	1	5.94	1
United States/ԱՄՆ	2	5.81	2
Sweden/Շվեդիա	3	5.65	3
Denmark/Դանիա	4	5.65	5
Taiwan/Թայվան	5	5.58	4
Singapore/Սինգապուր	6	5.48	7
Iceland/Իսլանդիա	7	5.48	10
Switzerland/Շվեյցարիա	8	5.46	8
Norway/Նորվեգիա	9	5.40	6
Australia/Ավստրալիա	10	5.21	14
Netherlands/Հոլանդիա	11	5.21	12
Japan/Ճապոնիա	12	5.18	9
United Kingdom/ՄԲ	13	5.11	11
Canada/Կանադա	14	5.10	15
Germany/Գերմանիա	15	5.10	13

Աճի մրցունակության ինդեքս

Աշխարհի ամենից ոչ մրցունակ 15 երկրները՝ ըստ ԱՄԻ-ի

Country/Երկիր	Տեղ՝ ըստ ԱՄԻ 2005	Միավոր՝ ԱՄԻ 2005	Տեղ՝ ըստ ԱՄԻ 2004
Ecuador/Էկվադոր	103	3.01	90
Tajikistan/Տաջիկստան	104	3.01	--
Malawi/Մալավի	105	3.00	87
Ethiopia/Եթովպիա	106	3.00	101
Madagascar/Մադագասկար	107	2.95	96
East Timor/ Արեւելյան Թիմոր	108	2.93	--
Zimbabwe/Զիմբաբվե	109	2.89	99
Bangladesh/Բանգլադեշ	110	2.86	102
Cameroon/Կամերուն	111	2.84	--
Cambodia/Կամբոջիա	112	2.82	--
Paraguay/Պարագվայ	113	2.80	100
Benin/Բենին	114	2.74	--
Guyana/Գայանա	115	2.73	--
Kyrgyz Republic/Ղրղզստան	116	2.62	--
Chad/Չադ	117	2.37	104

Աճի մրցունակության ինդեքս

ԱՊՀ երկրներ

Country/Երկիր	<u>Տեղ` ըստ ԱՄԻ 2005</u>	Միավոր` ԱՄԻ 2005	Տեղ` ըստ ԱՄԻ 2004
Kazakhstan/Ղազախստան	61	3.77	--
Azerbaijan/Ադրբեջան	69	3.64	--
Russian Federation/ՌԴ	75	3.53	70
Armenia/Հայաստան	79	3.44	--
Moldova/Մոլդովա	82	3.37	--
Ukraine/Ուկրաինա	84	3.30	86
Georgia/Վրաստան	86	3.25	94
Tajikistan/Տաջիկստան	104	3.01	--
Kyrgyz Republic/Ղրղզստան	116	2.62	--

Աճի մրցունակության ինդեքս

Տեխնոլոգիաների ինդեքս

Country/Երկիր	Տեղ	Միավոր
United States/ԱՄՆ	1	6.19
Finland/Ֆինլանդիա	2	6.02
Taiwan/Թայվան	3	5.85
Sweden/Շվեդիա	4	5.78
Denmark/Դանիա	5	5.30
Switzerland/Շվեյցարիա	6	5.29
Korea, Rep/ Հարավային Կորեա.	7	5.26
Japan/Ճապոնիա	8	5.24
Iceland/Իսլանդիա	9	5.16
Singapore/Սինգապուր	10	4.93
Netherlands/Հոլանդիա	11	4.88
Israel/Իսրայել	12	4.87
Norway/Նորվեգիա	13	4.87
Australia/Ավստրալիա	14	4.82
Canada/Կանադա	15	4.79
Germany/Գերմանիա	16	4.78
United Kingdom/ՄԲ	17	4.66
Estonia/Էստոնիա	18	4.62

ԱՃի մրցունակության ինդեքս

Տեխնոլոգիաների ինդեքս

CIS/ԱՊՀ երկրներ	Տեղ	Միավոր
Russian Federation/ՌԴ	73	3.01
Kazakhstan/Ղազախստան	77	2.99
Georgia/Վրաստան	84	2.84
Ukraine/Ուկրաինա	85	2.82
Azerbaijan/Ադրբեջան	87	2.79
Moldova/Մոլդովա	89	2.76
Armenia/Հայաստան	94	2.69
Tajikistan/Տաջիկստան	104	2.52
Kyrgyz Republic/Ղրղզստան	113	2.34

ԱՃի մրցունակության ինդեքս

Տեխնոլոգիաների ինդեքս

	Տեխնոլոգիաների ինդեքս		Նորարարությունների ենթաինդեքս		ՏՀՏ ենթաինդեքս		Տեխնոլոգիաների փոխանցման	
	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր
CIS Countries/ԱՊՀ երկրներ								
Russian Federation/ՌԴ	73	3,01	29	3,41	62	2,43	70	3,92
Kazakhstan/Ղազախստան	77	2,99	41	2,79	74	2,24	72	3,81
Georgia/Վրաստան	84	2,84	60	2,38	87	2,03	64	4,05
Ukraine/Ուկրաինա	85	2,82	33	3,19	79	2,17	62	4,08
Azerbaijan/Ադրբեջան	87	2,79	81	2,05	78	2,21	90	2,91
Moldova/Մոլդովա	89	2,76	74	2,19	72	2,27	78	3,59
Armenia/Հայաստան	94	2,69	71	2,21	97	1,88	76	3,66
Tajikistan/Տաջիկստան	104	2,52	89	1,85	92	1,91	81	3,56
Kyrgyz Republic/Ղրղզստան	113	2,34	63	2,36	90	1,91	79	3,57

ԱՃի մրցունակության ինդեքս

Հանրային պետական ինստիտուտների ինդեքս

Country/Երկիր	Տեղ	Միավոր
New Zealand/Նոր Զելանդիա	1	6,35
Denmark/Դանիա	2	6,35
Iceland/Իսլանդիա	3	6,33
Singapore/Սինգապուր	4	6,25
Finland/Ֆինլանդիա	5	6,19
Norway/Նորվեգիա	6	6,13
Luxembourg/Լյուքսեմբուրգ	7	6,08
Germany/Գերմանիա	8	6,04
Switzerland/Շվեյցարիա	9	6,02
Australia/Ավստրալիա	10	6,01
Austria/Ավստրիա	11	6,00
United Kingdom/ՄԲ	12	5,98
Ireland/Իռլանդիա	13	5,93
Japan/Ճապոնիա	14	5,84
Portugal/Պորտուգալիա	15	5,83
Netherlands/Հոլանդիա	16	5,83
Sweden/Շվեդիա	17	5,82
United States/ԱՄՆ	18	5,77

ԱՃի մրցունակության ինդեքս

Հանրային պետական ինստիտուտների ինդեքս

CIS Countries/ԱՊՀ երկրներ	Տեղ	Միավոր
Moldova/Մոլդովա	63	4,20
Armenia/Հայաստան	66	4,11
Azerbaijan/Ադրբեջան	67	4,09
Kazakhstan/Ղազախստան	76	3,89
Georgia/Վրաստան	87	3,65
Ukraine/Ուկրաինա	90	3,56
Russian Federation/ՌԴ	91	3,55
Tajikistan/Տաջիկստան	101	3,33
Kyrgyz Republic/Ղրղզստան	115	2,89

ԱՃի մրցունակության ինդեքս

Հանրային պետական ինստիտուտների ինդեքս

	Հանրային ինստիտուտների ինդեքս		Պայմանագրերի եւ իրավունքի ենթահինդեքս		Կոռուպցիայի ենթահինդեքս	
	Տեղ	Միա- վոր	Տեղ	Միա- վոր	Տեղ	Միա- վոր
CIS Countries/ԱՊՀ երկրներ						
Moldova/Մոլդովա	63	4,20	93	3,12	47	5,28
Armenia/Հայաստան	66	4,11	72	3,51	61	4,70
Azerbaijan/Ադրբեջան	67	4,09	61	3,75	72	4,44
Kazakhstan/Ղազախստան	76	3,89	71	3,56	81	4,23
Georgia/Վրաստան	87	3,65	84	3,25	87	4,04
Ukraine/Ուկրաինա	90	3,56	105	2,87	79	4,26
Russian Federation/ՌԴ	91	3,55	109	2,78	76	4,33
Tajikistan/Տաջիկստան	101	3,33	76	3,46	110	3,20
Kyrgyz Republic/Ղրղզստան	115	2,89	112	2,71	112	3,07

ԱՃի մրցունակության ինդեքս

Մակրոտնտեսական միջավայրի ինդեքս

Country/Երկիր	Տեղ	Միավոր
Singapore/Սինգապուր	1	5,82
Norway/Նորվեգիա	2	5,76
Denmark/Դանիա	3	5,64
Finland/Ֆինլանդիա	4	5,52
United Arab Emirates/ՄԱԷ	5	5,43
Qatar/Բաթար	6	5,40
Ireland/Իռլանդիա	7	5,38
Hong Kong SAR/Հոնգ Կոնգ	8	5,34
Luxembourg/Լյուքսեմբուրգ	9	5,30
Netherlands/Հոլանդիա	10	5,26
Iceland/Իսլանդիա	11	5,24
Sweden/Շվեդիա	12	5,24
Switzerland/Շվեյցարիա	13	5,23
Australia/Ավստրալիա	14	5,21
Chile/Չիլի	15	5,20
Canada/Կանադա	16	5,16
United States/ԱՄՆ	23	5,07

ԱՃի մրցունակության ինդեքս

Մակրոտնտեսական միջավայրի ինդեքս

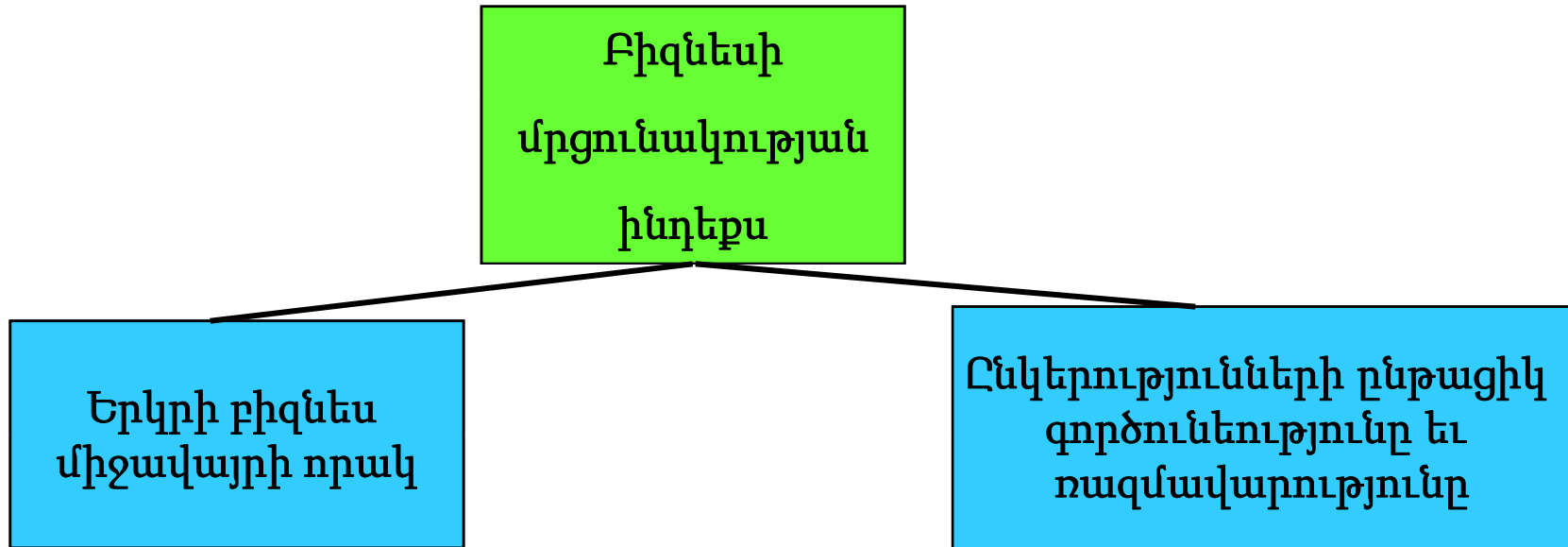
CIS Countries/ԱՊՀ Երկրներ	Տեղ	Միավոր
Kazakhstan/Ղազախստան	41	4,42
Russian Federation/ՌԴ	58	4,02
Azerbaijan/Ադրբեջան	56	4,05
Armenia/Հայաստան	77	3,53
Ukraine/Ուկրաինա	78	3,52
Georgia/Վրաստան	90	3,25
Tajikistan/Տաջիկստան	95	3,17
Moldova/Մոլդովա	96	3,14
Kyrgyz Republic/Ղրղզստան	115	2,62

ԱՃի մրցունակության ինդեքս

Մակրոտնտեսական միջավայրի ինդեքս

	Մակրոտնտեսական միջավայրի ինդեքս		Մակրոտնտեսական կայունության ենթաինդեքս		Պետական ծախսերի արդյունավետություն		Երկրի կրեդիտային վարկանիշ	
	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր
CIS Countries/ԱՊՀ երկրներ								
Kazakhstan/Ղազախստան	41	4,42	24	5,06	39	3,60	57	3,95
Azerbaijan/Ադրբեջան	56	4,05	18	5,13	57	3,19	78	2,74
Russian Federation/ՌԴ	58	4,02	42	4,65	93	2,59	54	4,19
Armenia/Հայաստան	77	3,53	55	4,52	63	3,12	98	1,97
Ukraine/Ուկրաինա	78	3,52	69	4,31	96	2,54	76	2,92
Georgia/Վրաստան	90	3,25	74	4,23	69	2,96	111	1,58
Tajikistan/Տաջիկստան	95	3,17	72	4,28	71	2,91	116	1,19
Moldova/Մոլդովա	96	3,14	75	4,22	80	2,75	115	1,39
Kyrgyz Republic/Ղրղզստան	115	2,62	114	3,25	107	2,30	109	1,67

Բիզնեսի մրցունակության ինդեքս

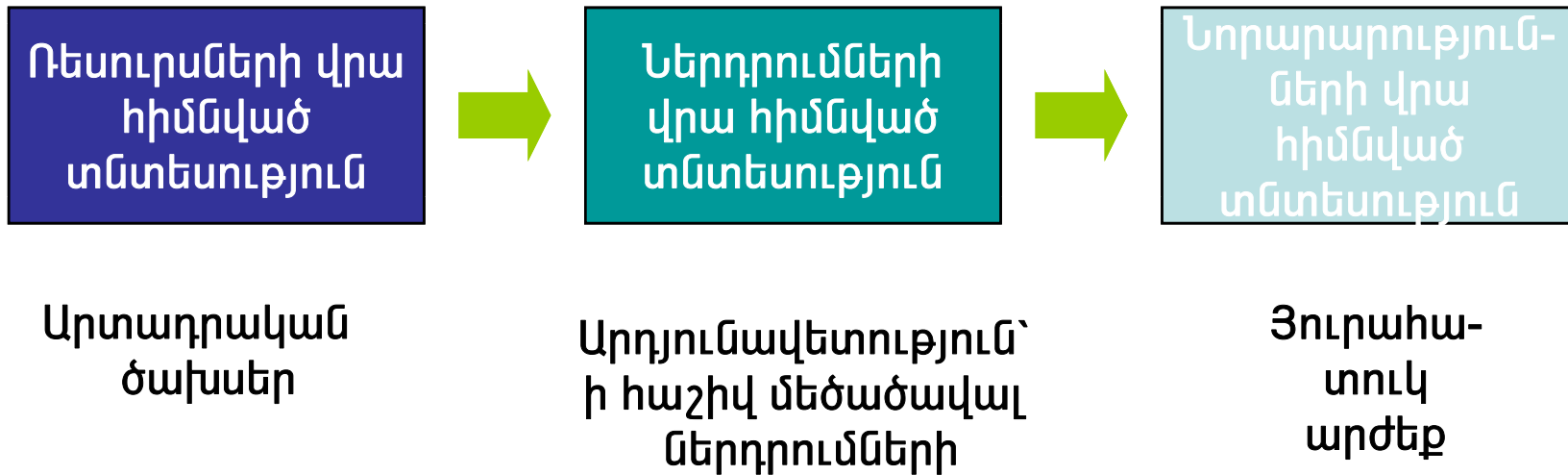

- Ֆիզիկական ենթակառուցվածքներ
- Մարդկային ռեսուրսներ
- Ֆինանսական շուկաներ
- Քլաստերների զարգացածություն
- Մրցակցություն

- Արտադրական գործընթացների բարդությունը
- Ընկերության կողմից հետազոտությունների վրա կատարվող ծախսերը
- Արդյունքի ստեղծման արժեքային շղթայի առկայությունը
- Պրոֆեսիոնալ կառավարման առկայությունը
- Հաճախորդներին սպասարկելու ուղղվածություն

Բիզնեսի մրցունակության ինդեքս

Մրցակցային զարգացման փուլեր

Բիզնեսի մրցունակության ինդեքս

Աշխարհի ամենամրցունակ 15 երկրները՝ ըստ ԲՄԻ-ի

Country/Երկիր	ԲՄԻ դասակարգում								Մեկ շնչի հաշվով ՀՆԱ 2004, (PPP)
	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	
United States/ԱՄՆ	1	1	2	1	2	2	1	1	39 498
Finland/Ֆինլանդիա	2	2	1	2	1	1	2	2	29 305
Germany/Գերմանիա	3	3	5	4	4	3	6	4	28 889
Denmark/Դանիա	4	7	4	8	8	6	7	8	33 089
Singapore/Սինգապուր	5	10	8	9	9	9	12	10	26 799
United Kingdom/ՄԲ	6	6	6	3	7	8	10	5	28 968
Switzerland/Շվեյցարիա	7	5	7	5	5	5	5	9	31 690
Japan/Ճապոնիա	8	8	13	11	10	14	14	18	29 906
Netherlands/Հոլանդիա	9	9	9	7	3	4	3	3	29 253
Austria/Ավստրիա	10	16	17	12	11	13	11	16	31 406
France/Ֆրանսիա	11	12	10	15	13	15	9	11	27 913
Sweden/Շվեդիա	12	4	3	6	6	7	4	7	28 205
Canada/Կանադա	13	15	12	10	12	11	8	6	32 921
Taiwan/Թայվան	14	17	16	16	21	21	19	20	25 614
Australia/Ավստրալիա	15	13	11	14	14	10	13	15	29 682

Բիզնեսի մրցունակության ինդեքս

Աշխարհի ամենամրցունակ 15 երկրները՝ ըստ ԲՄԻ-ի

	Տեղ՝ ըստ ԲՄԻ	Երկրի բիզնես միջավայրի որակ	Ընկերության ռազմավարություն եւ ընդհանուր գործունեություն
Country/Երկիր	2005	2005	2005
United States/ԱՄՆ	1	2	1
Finland/Ֆինլանդիա	2	1	9
Germany/Գերմանիա	3	4	2
Denmark/Դանիա	4	3	4
Singapore/Սինգապուր	5	5	14
United Kingdom/ՄԲ	6	6	6
Switzerland/Շվեյցարիա	7	7	5
Japan/Ճապոնիա	8	10	3
Netherlands/Հոլանդիա	9	8	8
Austria/Ավստրիա	10	9	11
France/Ֆրանսիա	11	11	10
Sweden/Շվեդիա	12	14	7
Canada/Կանադա	13	13	18
Taiwan/Թայվան	14	15	13
Australia/Ավստրալիա	15	12	23

Քիզնեսի մրցունակության ինդեքս

ԱՊՀ երկրները՝ ըստ ԲՄԻ-ի

	Տեղ՝ ըստ ԲՄԻ	Երկրի քիզնես միջավայրի որակ	Ընկերության ռազմավարություն եւ ընդհանուր գործունեություն
Country/Երկիր	2005	2005	2005
Kazakhstan/Ղազախստան	62	72	60
Russian Federation/ՌԴ	74	75	72
Ukraine/Ուկրաինա	75	77	70
Azerbaijan/Ադրբեջան	77	74	80
Armenia/Հայաստան	88	87	90
Moldova/Մոլդովա	93	90	94
Georgia/Վրաստան	96	94	95
Tajikistan/Տաջիկստան	102	107	100
Kyrgyz Republic/Ղրղզստան	108	92	111

Բիզնեսի մրցունակության ինդեքս

	Բարձր եկամտով երկրներ	Միջին եկամտով երկրներ	Ցածր եկամտով երկրներ
	ԲՄԻ համեմատ երկիրն իր հնարավորություններից ցածր է արտադրում		
Երկրի մեկ շնչի հաշվով ՀՆԱ-ն ավելի ցածր է, քան ենթադրում է ԲՄԻ-ն	Germany/Գերմանիա	Malaysia/Մալայզիա	India/Հնդկաստան
	Finland/Ֆինլանդիա	Jordan/Հորդանանա	Ghana/Գանա
	Singapore/Սինգապուր	Tunisia/Թունիս	Kenya/Քենիա
	New Zealand/Նոր Զելանդիա	South Africa/ՀԱՀ	Nigeria/Նիգերիա
	United Kingdom/ՄԲ	Thailand/Թաիլանդ	Indonesia/Ինդոնեզիա
	Taiwan/Թայվան	Chile/Չիլի	Pakistan/Պակիստան
	Israel/Իսրայել	Jamaica/Ջամայկա	Tanzania/Թանզանիա
		El Salvador/Սալվադոր	Vietnam/Վիետնամ
		China/Չինաստան	Malawi/Մալավի
		Egypt/Եգիպտոս	Sri Lanka/Շրի Լանկա
		Estonia/Էստոնիա	Zimbabwe/Չիմբաբվե
		Turkey/Թուրքիա	Azerbaijan/Ադրբեջան
		Philippines/Ֆիլիպիններ	Madagascar/Մադագասկար
		Brazil/Բրազիլիա	Mozambique/Մոզամբիկ
		Colombia/Կոլումբիա	Gambia/Գամբիա
	Morocco/Մարոկկո	Tajikistan/Տաջիկստան	
		Moldova/Մոլդովա	

Բիզնեսի մրցունակության ինդեքս

	Բարձր եկամտով երկրներ	Միջին եկամտով երկրներ	Ցածր եկամտով երկրներ
	ԲՄԻ համեմատ երկիրը համապատասխան ծավալով արտադրանք է թողարկում		
Երկրի մեկ շնչի հաշվով ՀՆԱ-ն համապատասխանում է ԲՄԻ-ն	France/Ֆրանսիա	Panama/Պանամա	Bangladesh/Բանգլադեշ
	Denmark/Դանիա	Kazakhstan/Ղազախստան	Mongolia/Մոնղոլիա
	Netherlands/Հոլանդիա	Peru/Պերու	Georgia/Վրաստան
	Japan/Ճապոնիա	Costa Rica/Կոստա Ռիկա	Ethiopia/Եթովպիա
	Korea, Rep./Հար. Կորեա	Namibia/Նամիբիա	Armenia/Հայաստան
	Sweden/Շվեդիա	Ukraine/Ուկրաինա	Kyrgyz Republic/Ղրղզստան
	Switzerland/Շվեյցարիա	Romania/Ռումինիա	Cambodia/Կամբոջիա
	Czech Republic/Չեխիա	Hungary/Հունգարիա	Honduras/Հոնդուրաս
	Austria/Ավստրիա	Lithuania/Լիտվա	Nicaragua/Նիկարագուա
		Poland/Լեհաստան	
		Serbia and Montenegro/Սերբիա եւ Մոնտենեգրո	
		Latvia/Լատվիա	
		Botswana/Բոտսվանա	
		Guatemala/Գվատեմալա	
	Mexico/Մեքսիկա		

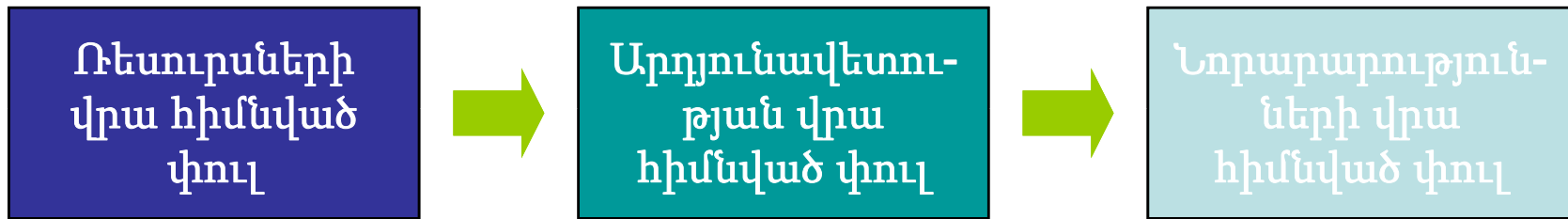
Բիզնեսի մրցունակության ինդեքս

	Բարձր եկամտով պետություններ	Միջին եկամտով պետություններ	Ցածր եկամտով պետություններ
	ԲՄԻ համեմատ երկիրն իր հնարավորություններից ավել է արտադրում		
Երկրի մեկ շնչի հաշվով ՀՆԱ-ն ավելին է, քան ենթադրում է ԲՄԻ-ն	Australia/Ավստրալիա	Venezuela/Վենեսուելա	Bolivia/Բոլիվիա
	Portugal/Պորտուգալիա	Uruguay/Ուրուգվայ	Ecuador/Էկվադոր
	Belgium/Բելգիա	Bosnia and Herzegovina/Բոսնիա եւ Հերցեգովինա	
	United States/ԱՄՆ	Mauritius/Մավրիտանիա	
	Slovenia/Սլովենիա	Bulgaria/Բուլղարիա	
	Spain/Իսպանիա	Slovak Republic/Սլովակիա	
	Hong Kong SAR/Հոնգ Կոնգ	Macedonia, FYR/Մակեդոնիա	
	Canada/Կանադա	Guyana/Գայանա	
	Cyprus/Կիպրոս	Algeria/Ալժիր	
	Ireland/Իռլանդիա	Russian Federation/ՌԴ	
	Iceland/Իսլանդիա	Croatia/Խորվաթիա	
	Greece/Հունաստան	Albania/Ալբանիա	
	Malta/Մալթա	Paraguay/Պարագվայ	
	United Arab Emirates/ՄԱԷ	Dominican Republic/Դոմինիկյան Հանր.	
	Bahrain/Բահրեյն	Argentina/Արգենտինա	
	Italy/Իտալիա	Kuwait/Քուվեյթ	
Norway/Նորվեգիա	Trinidad and Tobago/Տրինիդադ եւ Տոբագո		
Qatar/Թաթար			

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս

- Վերջին երկու տարիների ընթացքում պրոֆեսոր Մարտինի հետ համատեղ ջանքերով ներկայացվեց ավելի համապարփակ ինդեքս՝ Մրցունակության համաշխարհային ինդեքսը:
- Այն ներառում է երկու ինդեքսները՝ ԲՄԻ եւ ԱՄԻ, որպեսզի հնարավոր լինի գնահատել մրցունակության մակրո եւ միկրո որոշիչները մեկ ինդեքսում:
- Մրցունակությունը սահմանվում է՝ որպես ինստիտուտների, քաղաքականությունների եւ այլ գործոնների բազմություն, որոնցով պայմանավորված են տնտեսական բարեկեցության կայուն ընթացիկ եւ միջնաժամկետ մակարդակները:

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս

Ընկերությունների մրցակցությունը հիմնված է գնի վրա՝ պայմանավորված էժան արտադրական գործոններով

Արդյունավետ արտադրության գործընթացը բարձրացնում է արտադրողականությունը

Տնտեսությունները պետք է թողարկեն նորարարական արտադրանք, որը պահանջում է բարդ արտադրական գործընթացներ

Տարբեր փուլերում գտնվող տնտեսությունների համար ՄՀԻ-ն հաշվարկելու համար տնտեսական ցուցանիշների նկատմամբ կիրառվում են տարբեր կշիռներ

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս Զարգացման փուլեր

Փուլերի բաժանումը տեղի է ունենում՝ ըստ մեկ շնչին ընկնող ՀՆԱ-ի

Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3
ՀՆԱ < \$2,000	ՀՆԱ՝ \$3,000-\$9,000	ՀՆԱ > \$17,000
Հայաստան, Հնդկաստան, Վիետնամ	Չիլի, Լեհաստան, Թուրքիա	ԱՄՆ, ՄԱԷ, Սինգապուր

Այն երկրները, որոնց մեկ շնչին ընկնող ՀՆԱ-ն փուլերի սահմանային չափերից դուրս է, գտնվում են անցումային փուլերում

Անցումային փուլ 1-ից՝ 2	Անցումային փուլ 2-ից՝ 3
\$2000-\$3000	\$9,000-\$17,000
Ղազախստան, Ալբանիա, Թունիս	Բահրեյն, Կորեա, Թայվան

Հայաստանը զարգացման առաջին փուլում է գտնվում

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս

Մրցունակության 9 հիմնասյուները

Բազային պայմանների ենթաինդեքս

(Փուլ 1. Ռեսուրսների վրա հիմնված)

1. Ինստիտուտներ
2. Ենթակառուցվածքներ
3. Մակրոտնտեսություն
4. Առողջապահություն, միջնակարգ կրթություն

Արդյունավետության խթանիչների ենթաինդեքս

(Փուլ 2. Արդյունավետության վրա հիմնված)

5. Բարձրագույն կրթություն եւ որակավորման բարձրացում
6. Շուկաների արդյունավետություն (ապրանքի, աշխատանքի, ֆինանսական)
7. Տեխնոլոգիական պատրաստվածություն

Նորարարությունների եւ բիզնեսի զարգացածության գործոնների ենթաինդեքս

(Փուլ 3. Նորարարությունների վրա հիմնված)

8. Բիզնեսի գործառնությունների բարդություն
9. Նորարարություններ

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս

Հիմնասյուներին (ենթաինդեքսներին) տրվող կշիռներ

Փուլ	Բազային պայմաններ	Արդյունավետության խթանիչներ	Նորարարություններ և բարդ արտադրական գործընթացներ
Ռեսուրսների վրա հիմնված փուլ	50%	40%	10%
Արդյունավետության վրա հիմնված փուլ	40%	50%	10%
Նորարարությունների վրա հիմնված փուլ	30%	40%	30%

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս

Ընդհանուր ինդեքս			Երեք ենթաինդեքսներ					
			Բազային պահանջներ		Արդյունավետության խթանիչներ		Նորարարության գործոններ	
Երկիր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր
Միացյալ Նահանգներ	1	5.85	18	5.61	1	5.85	1	6.07
Ֆինլանդիա	2	5.73	2	6.05	5	5.54	5	5.68
Դանիա	3	5.73	1	6.15	3	5.60	7	5.47
Շվեյցարիա	4	5.67	6	5.91	7	5.44	4	5.73
Սինգապուր	5	5.67	3	6.05	2	5.70	14	5.24
Գերմանիա	6	5.56	8	5.79	19	5.16	3	5.86
Շվեդիա	7	5.55	7	5.80	9	5.40	6	5.50
Թայվան	8	5.52	19	5.60	6	5.50	8	5.44
Մեծ Բրիտանիա	9	5.51	17	5.63	4	5.56	11	5.33
Ճապոնիա	10	5.50	25	5.43	17	5.19	2	5.98
Նիդեռլանդներ	11	5.39	9	5.77	16	5.21	12	5.26
Ֆրանսիա	12	5.39	16	5.65	18	5.18	9	5.41
Կանադա	13	5.39	11	5.73	11	5.32	16	5.14
Հոնգ Կոնգ	14	5.35	4	5.98	12	5.29	21	4.80
Ավստրիա	15	5.34	14	5.67	21	5.15	13	5.25

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս

Ընդհանուր ինդեքս			Երեք ենթաինդեքսներ					
			Բազային պահանջներ		Արդյունավետության խթանիչներ		Նորարարության գործոններ	
Երկիր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր
Ուզանդա	103	3.36	107	3.67	96	3.00	86	3.18
Ղրղզստան	104	3.35	106	3.69	92	3.08	109	2.75
Տանզանիա	105	3.35	103	3.75	105	2.90	88	3.16
Բենին	106	3.33	100	3.88	111	2.73	100	2.94
Մադագասկար	107	3.30	102	3.75	109	2.79	95	3.07
Գայանա	108	3.27	111	3.64	102	2.93	110	2.75
Գամբիա	109	3.26	110	3.64	106	2.90	108	2.78
Զիմբաբվե	110	3.25	113	3.43	93	3.05	87	3.17
Կամբոջիա	111	3.20	104	3.71	114	2.71	113	2.61
Մոզամբիկ	112	3.17	112	3.61	113	2.71	106	2.86
Արևելյան Թիմոր	113	3.09	109	3.66	115	2.55	117	2.39
Մալավի	114	3.08	114	3.31	108	2.80	99	2.97
Մալի	115	2.94	116	3.08	112	2.72	91	3.13
Եթովպիա	116	2.85	115	3.19	116	2.48	111	2.67
Զադ	117	2.65	117	3.03	117	2.22	116	2.50

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս

Ընդհանուր ինդեքս		Երեք ենթաինդեքսներ						
		Բազային պահանջներ		Արդյունավետության խթանիչներ		Նորարարության գործոններ		
Երկիր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր
Ղազախստան	51	4.17	51	4.66	56	3.83	58	3.59
ՌԴ	53	4.10	60	4.53	53	3.87	66	3.53
Ադրբեջան	62	4.04	48	4.71	79	3.33	64	3.55
Ուկրաինա	68	3.97	74	4.32	64	3.64	60	3.59
Հայաստան	81	3.75	80	4.20	82	3.29	80	3.35
Վրաստան	86	3.61	88	4.05	88	3.23	103	2.94
Մոլդովա	89	3.58	93	3.98	89	3.22	96	3.05
Տաջիկստան	92	3.53	85	4.11	99	2.96	102	2.94
Ղրղզստան	104	3.35	106	3.69	92	3.08	109	2.75

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս

Բազային պահանջներ										
Բազային պահանջներ			1. Ինստիտուտներ		2. Ենթակառուցվածք		3. Մակրոտնտեսություն		4. Առողջապահություն և միջնակարգ կրթություն	
Երկիր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր
Հայաստան	80	4.20	77	3.40	95	2.57	70	4.31	75	6.52
Ադրբեջան	48	4.71	67	3.61	51	3.73	12	5.44	92	6.05
Վրաստան	88	4.05	82	3.32	83	2.76	87	4.07	91	6.06
Ղազախստան	51	4.66	64	3.65	62	3.54	26	5.10	83	6.37
Ղրղզստան	106	3.69	109	2.85	106	2.31	115	3.03	71	6.58
Մոլդովա	93	3.98	94	3.12	78	2.94	80	4.21	102	5.65
ՌԴ	60	4.53	104	2.94	53	3.71	36	4.81	60	6.65
Տաջիկստան	85	4.11	81	3.32	99	2.45	71	4.29	81	6.39
Ուկրաինա	74	4.32	92	3.13	58	3.63	65	4.36	90	6.16

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս

Արդյունավետության խթանիչներ

Երկիր	Արդյունավետության խթանիչներ		5. Բարձրագույն կրթություն եւ վերապատրաստում		6. Շուկայի արդյունավետություն		7. Տեխնոլոգիական պատրաստվածություն	
	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր
Հայաստան	82	3.29	67	3.80	93	3.52	91	2.56
Ադրբեջան	79	3.33	78	3.62	87	3.60	79	2.77
Վրաստան	88	3.23	80	3.60	83	3.69	100	2.41
Ղազախստան	56	3.83	52	4.17	52	4.20	61	3.12
Ղրղզստան	92	3.08	75	3.69	92	3.52	115	2.03
Մոլդովա	89	3.22	82	3.55	89	3.56	92	2.55
ՌԴ	53	3.87	34	4.69	65	4.04	74	2.87
Տաջիկստան	99	2.96	97	3.06	104	3.40	101	2.41
Ուկրաինա	64	3.64	41	4.46	73	3.87	87	2.58

Մրցունակության համաշխարհային ինդեքս

Նորարարության գործոններ						
Նորարարության գործոններ			8. Բիզնեսի զարգացման մակարդակ		9. Նորարարություն	
Երկիր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր	Տեղ	Միավոր
Հայաստան	80	3.35	81	3.69	73	3.01
Ադրբեջան	64	3.55	71	3.89	53	3.21
Վրաստան	103	2.94	106	3.16	93	2.72
Ղազախստան	58	3.59	63	4.03	59	3.16
Ղրղզստան	109	2.75	100	3.28	113	2.23
Մոլդովա	96	3.05	97	3.33	92	2.76
ՌԴ	66	3.53	77	3.78	49	3.29
Տաջիկստան	102	2.94	108	3.12	91	2.77
Ուկրաինա	60	3.59	68	3.97	54	3.21

Հայաստան

ԱՃի մրցունակության ինդեքս **79**

Տեխնոլոգիաների ինդեքս **94**

Նորարարությունների ենթաինդեքս 71

Տեղեկատվական եւ հաղորդակցական տեխնոլոգիաների ենթաինդեքս 97

Տեխնոլոգիաների փոխանցման ենթաինդեքս 70

Մակրոտնտեսական միջավայրի ինդեքս **77**

Մակրոտնտեսական կայունության ենթաինդեքս 55

Երկրի կրեդիտային վարկանիշ 98

Պետական ծախսերի արդյունավետություն 63

Հանրային ինստիտուտների ինդեքս **66**

Կոռուպցիայի ենթաինդեքս 61

Պայմանագրերի եւ իրավունքի ենթաինդեքս 72

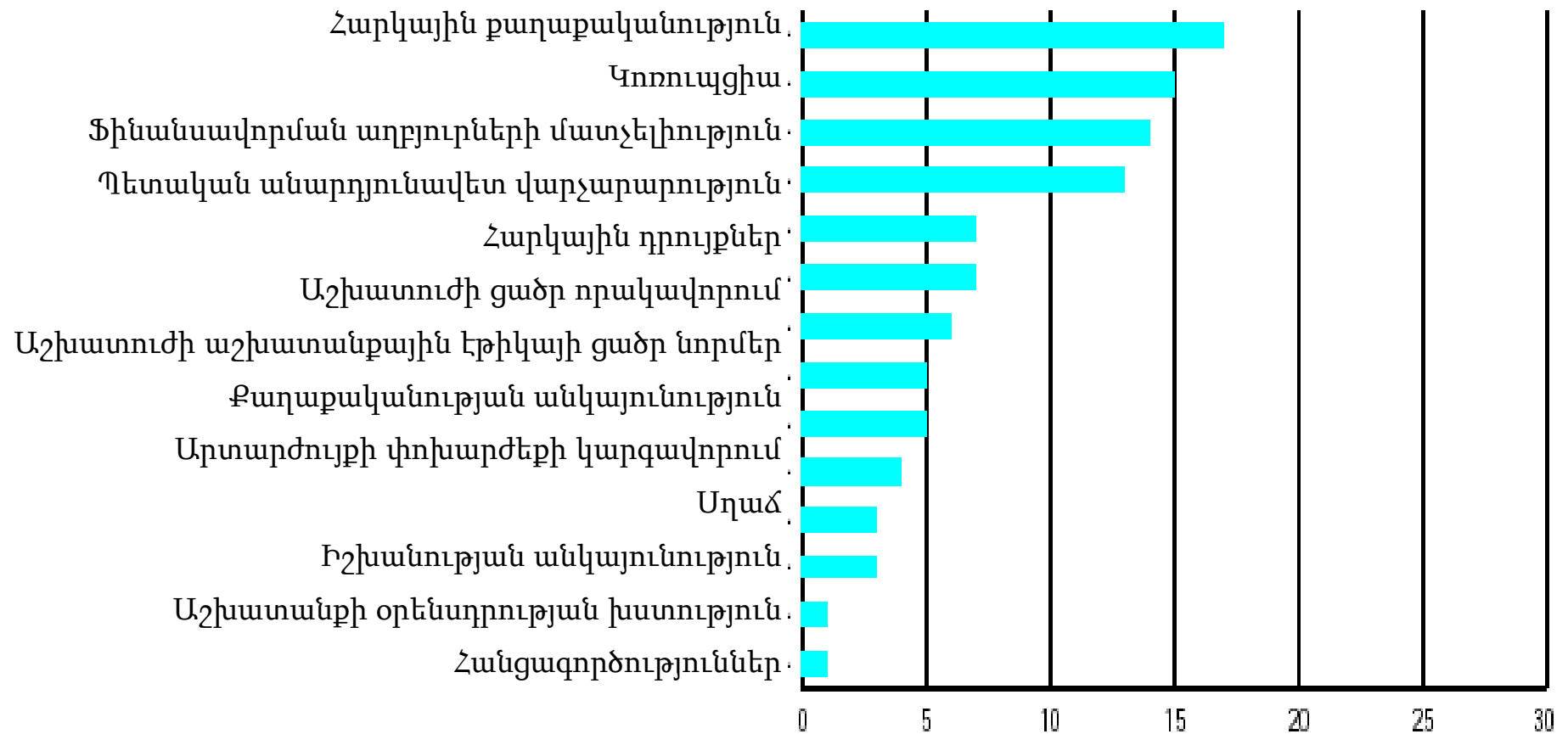
Բիզնեսի մրցունակության ինդեքս **86**

Ազգային բիզնես միջավայրի որակ 88

Ընկերության ռազմավարություն եւ ընդհանուր գործունեություն 86

Հայաստան

Բիզնեսի համար ամենախնդրահարույց գործոնները

Հայաստան

Մրցունակության ուշագրավ առավելությունները

Աճի մրցունակության ինդեքս

Մակրոտնտեսական միջավայր

Իրական արտարժույթի փոխարժեք, 2004	28
Տնտեսական անկում չունենալու ակնկալիքները	29
Պետական պարտք, 2004	30
Վարկերի տրամադրումը /նախորդ տարվա համեմատ/	32
Բյուջեի ավելցուկ/դեֆիցիտ, 2004	45

Հանրային ինստիտուտներ

Կազմակերպված հանցագործություն	38
-------------------------------	----

Տեխնոլոգիաներ

Ընկերությունների մակարդակով նոր տեխնոլոգիաների յուրացումը	49
---	----

Հայաստան

Մրցունակության ուշագրավ առավելությունները

Բիզնեսի մրցունակության ինդեքս

Ընկերության ռազմավարություն և ընդհանուր գործունեություն	86
Մրցակցային առավելության բնույթը	41
Նորարարությունների ներուժը	47
Արդյունքի ստեղծման արժեքային շղթաների առկայությունը	48
Ազգային բիզնես միջավայրի որակ	
Գիտնականների և ճարտարագետների առկայությունը	25
Գործատու-աշխատող հարաբերությունները և համագործակցությունը	28
Մաթեմատիկայի և ճշգրիտ գիտությունների ուսուցման որակը	36
Այլ գործոններ	
Արտասահմանցիներին գործի ընդունելու հեշտությունը	1
Աշխատակիցներին աշխատանքի ընդունելը և ազատելը	12
Հանցագործությունների և բռնությունների ազդեցությունը բիզնեսի վրա	29
Էներգիայի արդյունավետ օգտագործման նախապատվությունը	31
Աշխատավարձը սահմանելու ճկունությունը	31
Աշխատավարձ և արտադրողականություն	32
Գյուղատնտեսական քաղաքականության բեռը	39
Մասնավոր հատվածում կանանց զբաղվածությունը	45
ՕՈՒՆ-ին առնչվող կանոնակարգումների ազդեցությունը	45

Հայաստան

Մրցունակության ուշագրավ թերությունները

Աճի մրցունակության հնդերս

Մակրոտնտեսական միջավայր

Տոկոսադրույքների սպրեդ, 2004	104
Երկրի կրեդիտային վարկանիշը, 2004	98
Մղաճ, 2004	87
Կառավարության ծախսերի արդյունավետությունը	63
Խնայողությունների հարաբերական չափը, 2004	63

Հանրային ինստիտուտներ

Դատական համակարգի անկախությունը	108
Պետական այրերի վճիռների վրա «հովանավորչության» ազդեցությունը	102
Հարկերի հավաքագրման հետ կապված անուղղակի վճարներ	67
Ներմուծման եւ արտահանման հետ կապված անուղղակի վճարներ	66
Սեփականության իրավունքներ	65

Հայաստան

Մրցունակության ուշագրավ թերությունները

Աճի մրցունակության հնդերս

Տեխնոլոգիաներ

ՏՀՏ ոլորտում մրցակցության որակը	109
Բջջային հեռախոսներ, 2003	103
Օտարերկրյա տեխնոլոգիաներ ձեռք բերելու առումով արտոնագրերի առկայությունը	103
Ինտերնետի մատչելիությունը դպրոցում	100
Տեխնոլոգիական մակարդակի պատրաստվածությունը	96
ՏՀՏ-ին վերաբերող օրենքները	95
Հետազոտությունների եւ մշակումների վրա ընկերությունների կատարած ծախսերը	91
Անհատական համակարգիչներ, 2003	88
Ինտերնետից օգտվողների քանակ, 2003	86
ՏՀՏ-ների խթանման գծով կառավարության հաջողությունը	84
Համալսարան/տնտեսություն հետազոտական համագործակցությունը	82
Ինտերնետ հոսթերի քանակը, 2003	81
ՕՈՒՆ եւ տեխնոլոգիաների փոխանցում	66
Բարձրագույն կրթություն ստացողների թիվը	66
Հեռախոսագծեր, 2003	65
Կառավարության համար ՏՀՏ-ի գերակայությունը	64
Նորարարությունների/գյուտերի արտոնագրերի քանակը, 2004	57

Հայաստան

Մրցունակության ուշագրավ թերությունները

Քիզնեսի մրցունակության ինդեքս

Ընկերության ռազմավարություն և ընդհանուր գործունեություն 86

Մարքեթինգի գործիքների օգտագործում 107

Պրոֆեսիոնալ կառավարիչների նկատմամբ վստահությունը 105

Օտարերկրյա տեխնոլոգիաների արտոնագրերի միջոցով ձեռք բերելու
պրակտիկան 99

Երկրի քիզնես միջավայրի որակ

Նավահանգստային ենթակառուցվածքների որակ 109

Կորպորատիվ գործունեության ապակենտրոնացում 108

Ներքին մրցակցության ինտենսիվությունը 107

Հայաստան

Մրցունակության ուշագրավ թերությունները

Այլ գործոններ

Բջջային հեռախոսների մատչելիությունը, 2004	117
Մարքեթինգի գերակայությունը	115
Ձեռնարկությունների սոցիալական պատասխանատվության կարեւորությունը	112
Հակամենաշնորհային քաղաքականության արդյունավետությունը	110
Ֆինանսական շուկայի զարգացածության մակարդակը	110
Սեփականաշնորհման ազդեցությունը մրցակցության եւ շրջակա միջավայրի վրա	109
Մտավոր սեփականության պաշտպանություն	109
Էկոհամակարգի պաշտպանված լինելը ընկերությունների կողմից	109
Արժեթղթերի շուկա մտնելը տեղական կազմակերպությունների կողմից	108
Փոքր բաժնեմասով բաժնետերերի շահերի պաշտպանված լինելը	106
Հեռախոս/ֆաքս ենթակառուցվածքի որակը	105
Բնապահպանական օրենքներին հետեւելը ընկերությունների կողմից	104

Եզրակացություններ

Մակրոտնտեսություն

Արձանագրված են որոշակի հաջողություններ մակրոտնտեսական կայունության հասնելու առումով: Սակայն մրցունակության տեսանկյունից մակրոմակարդակում կան լրջագույն թերություններ, որոնց տնտեսական աճին խոչընդոտող ազդեցությունը զգացվելու է արդեն միջնաժամկետ հեռանկարում (3-5 տարի)

**Շատ լուրջ եւ խորը մրցակցային թերություններ
Հայաստանն ունի միկրոտնտեսական ոլորտում**

Միկրոտնտեսություն

Ընկերությունների կողմից արժեքի ստեղծման համար էական գործարար միջավայրի կարելորագույն շատ բաղադրիչներ խոչընդոտում են ընկերությունների մրցակցային առավելությունների իրացմանը: Հայկական ընկերությունները եւս հետ են մնում ռազմավարության եւ արտադրության կազմակերպման արդի մոտեցումների օգտագործման տեսանկյունից:

Եզրակացություններ

Որոշ կարծրատիպերի մերժում

Կաշառակերությունը բիզնեսի
ամենամեծ խնդիրն է:

Մակրոտնտեսական միջավայրով
Հայաստանը լուրջ առաջատար դիրք
է գրավում:

Տնտեսության հիմնական խնդիրները
կապված են պետության հետ:

Եզրակացություններ

- Հայաստանի զարգացման այս փուլում առաջնային են համարվում ինստիտուտները, մակրոտնտեսական միջավայրը, բազային կրթությունը/առողջապահությունը եւ ենթակառուցվածքները:

Շարժիչ ուժը՝
պետություն

- Հայաստանի հետագա զարգացումը կախված է լինելու բարձրագույն կրթության / մասնագիտական վերապատրաստման որակից, 3 հիմնական շուկաների (ապրանքի, աշխատանքի եւ ֆինանսական) գործառնության արդյունավետ մեխանիզմների ստեղծումից, ինչպես նաեւ ժամանակակից տեխնոլոգիաների մատչելիության ապահովումից

- Պետական կառավարման արդյունավետություն
- Հակամենաշնորհային քաղաքականության արդյունավետություն
- Ֆինանսական շուկաների զարգացում
- Ընկերությունների կառավարման եւ որոշումների կայացման գործավարույթների

որակի բարձրացում

- SՏS-ների մատչելիություն

Շարժիչ ուժը՝
պետություն-
մասնավոր
սեկտոր
համագործա
կցություն

Մրցունակ պետություն դառնալը կախված է բիզնեսի վարման առավել զարգացած գործընթացների կիրառումից եւ ընկերությունների՝ նորարարությամբ զբաղվելու ունակությունից

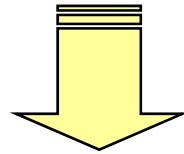
- Արդյունքի ստեղծման ամբողջական արժեքային շղթաների առկայություն
- Մարքեթինգի լայն կիրառում / բրենդների ստեղծում
- Մտավոր սեփականության իրավունքների պաշտպանվածություն
- Կառավարության դերը բարձր տեխնոլոգիաների ձեռք բերման նպատակով եւ դրանց խթանում

- Ձեռնարկությունների կառավարմանը պրոֆեսիոնալ կառավարիչների ներգրավում

Շարժիչ ուժը՝
մասնավոր
սեկտոր

«Տնտեսություն և արժեքներ» հետազոտական կենտրոն

ՏԵՍԼԱԿԱՆԸ

Մրցունակ և
բարոյական
արժեքներով
առաջնորդվող
Հայաստան

«Տնտեսություն եւ արժեքներ» հետազոտական կենտրոն

Կազմակերպական ունակությունները

Մրցունակություն

Ռազմավարություն

Արժեքները
գործարարության մեջ

Իրականացվող ծրագրերից՝

- Մ. Պորտերի կողմից մշակված Հարվարդի բիզնես դպրոցի «Մրցունակության միկրոտնտեսագիտություն» դասընթացի դասավանդում Երեւանի պետ. համալսարանում
Ուսուցողական օրինակների պատրաստում՝ Հարվարդի բիզնես դպրոցի հետ համատեղ
 - «Հայաստան: Աճ՝ Սփյուռքի օժանդակությամբ»
 - «Հայաստանի SS ոլորտի քլաստերի կայացումը»
- Հետազոտություններ՝
 - Սփյուռքի հետ կապված օտարերկրյա ուղղակի ներդրումների ուսումնասիրություն
 - Բարոյական արժեքները բիզնեսում
- «Տնտեսություն եւ արժեքներ» քննարկումների ֆորում
- Հայաստանի մրցունակ մասնավոր հատվածի ծրագիր – ԱՄՆ ՄԶԳ ծրագիր, Nathan Associates ընկերության ենթակապալառու
«Սեդրակյան ֆայնենշլ գրուպի» ԱՄՆ ընկերության հետ համատեղ աջակցում է ՓՄՁ-ներին՝ կապիտալի ներգրավման հարցում

Շնորհակալություն

Այս նյութի էլեկտրոնային
տարբերակը կտեղադրվի

www.ev.am

կայքէջում